

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 25. oktobra 2012*

„Prosto gibanje oseb — Člen 39 ES — Državljan države članice, ki išče zaposlitev v drugi državi članici — Enako obravnavanje — Denarna pomoč za čakanje na prvo zaposlitev v korist mladih, ki iščejo prvo zaposlitev — Dodelitev, pod pogojem najmanj šestletnega šolanja v državi gostiteljici“

V zadevi C-367/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Cour de cassation (Belgija) z odločbo z dne 27. junija 2011, ki je prispela na Sodišče 11. julija 2011, v postopku

Déborah Prete

proti

Office national de l'emploi,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, v funkciji predsednika četrtega senata, J.-C. Bonichot, sodnik, C. Toader, A. Prechal, (poročevalec), sodnici, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalni pravobranilec: P. Cruz Villalón,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za D. Prete J. Oosterbosch, odvetnica,
- za belgijsko vlado L. Van den Broeck in M. Jacobs, zastopnici, skupaj s P. A. Forierson, odvetnikom,
- za češko vlado M. Smolek in D. Hadroušek, zastopnika,
- za Evropsko komisijo V. Kreuzschitz in G. Rozet, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 19. julija 2012

izreka naslednjo

* Jezik postopka: francoščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 12 ES, 17 ES, 18 ES in 39 ES.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med D. Prete in Office national de l'emploi (nacionalni urad za zaposlovanje, v nadaljevanju: ONEM) glede odločitve ONEM, da D. Prete ne dodeli denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev, ki jo določa belgijska zakonodaja.

Belgijska ureditev

- 3 Belgijski predpisi določajo, da se mladim, ki so končali izobraževanje in iščejo prvo zaposlitev, dodelijo denarne pomoči, ki so namenjene prehodu z izobraževanja na trg dela in se imenujejo „denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev“.
- 4 Člen 36(1), prvi pododstavek, kraljevega odloka z dne 25. novembra 1991 o ureditvi brezposelnosti (*Moniteur belge* z dne 31. decembra 1991, str. 29888), kakor je bil spremenjen s kraljevim odlokom z dne 11. februarja 2003 (*Moniteur belge* z dne 19. februarja 2003, str. 8026, v nadaljevanju: kraljevi odlok), določa:

„Mladi delavec mora, da bi bil upravičen do denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev, izpolnjevati te pogoje:

[...]

2. (a) bodisi je končal redno višje srednješolsko izobraževanje ali redno triletno srednješolsko tehnično, umetniško ali poklicno izobraževanje v izobraževalni ustanovi, ki jo organizira, subvencionira ali priznava ena od belgijskih skupnosti;
- (b) bodisi je pred pristojno komisijo ene od skupnosti pridobil diplomu ali potrdilo o izobraževanju iz točke (a);

[...]

- (h) bodisi se je šolal ali izobraževal v drugi državi Evropskega gospodarskega prostora, če sta izpolnjena oba ta pogoja:

- mlada oseba predloži dokumente, iz katerih je razvidno, da gre za šolanje ali izobraževanje, ki je iste stopnje kot tisto iz prejšnjih točk in mu je enakovredno;
- mlado osebo ob vložitvi prošnje za denarno pomoč kot otroka vzdržujejo delavci migranti v smislu člena [39 ES], ki živijo v Belgiji;

[...]

- (j) bodisi je pridobil spričevalo, ki ga je izdala ena od skupnosti in iz katerega je razvidna enakovrednost s spričevalom iz točke (b), ali spričevalo, ki omogoča dostop do visokošolskega izobraževanja; ta točka se uporablja, samo če se je pred tem vsaj šest let šolal v izobraževalni ustanovi, ki jo organizira, priznava ali subvencionira ena od belgijskih skupnosti.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 5 D. Prete, francoska državljanka, je srednješolsko izobraževanje opravila v Franciji, kjer je julija 2000 pridobila diplomu poklicne mature (baccalauréat professionnel) za poslovno sekretarko. Junija 2001 se je poročila z belgijskim državljanom in se z njim naselila v Tournaiu (Belgija).
- 6 D. Prete se je pri ONEM 1. februarja 2002 prijavila kot iskalka zaposlitve. Pri njem je 1. junija 2003 zaprosila za denarno pomoč za čakanje na prvo zaposlitev.
- 7 Z odločbo z dne 11. septembra 2003 je ONEM zavrnil to prošnjo, ker se D. Prete pred pridobitvijo svoje srednješolske diplome ni vsaj šest let šolala v izobraževalni ustanovi v Belgiji, kot to zahteva člen 36(1), prvi pododstavek, točka 2(j), kraljevega odloka.
- 8 Tožbi D. Prete zoper to odločbo je tribunal du travail de Tournai (delovno sodišče v Tournaiu) ugodilo in s sodbo z dne 19. decembra 2008 tej priznalo pravico do denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev.
- 9 Cour du travail de Mons (delovno sodišče v Monsu) je na podlagi pritožbe ONEM to sodbo spremenilo s sodbo z dne 25. februarja 2010. Presodilo je, da D. Prete ni imela pravice do denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev in v zvezi s tem navedlo zlasti, da ta take pravice ni mogla opreti niti na člen 39 ES niti na člen 18 ES.
- 10 D. Prete je v utemeljitev pritožbe, ki jo je zoper to sodbo vložila pri Cour de cassation (kasacijsko sodišče), navajala med drugim, da se s to sodbo kršijo pravice iz členov 12 ES, 17 ES in 18 ES in po potrebi člena 39 ES, ki jih imajo državljani Evropske unije.
- 11 Cour de cassation poudarja, da je v sodbi, ki se izpodbija pred njim, navedeno, da je bil pogoj iz člena 36(1), prvi pododstavek, točka 2(j), kraljevega odloka v njem uveden zato, da se zagotovi obstoj dejanske povezave med prosilcem za denarno pomoč za čakanje na prvo zaposlitev in zadevnim geografskim trgom dela. Poleg tega poudarja, da je Sodišče priznalo legitimnost takega cilja, med drugim v sodbi z dne 11. julija 2002 v zadevi D’Hoop (C-224/98, Recueil, str. I-6191).
- 12 V pritožbi D. Prete kljub temu navaja, da ta pogoj glede na preveliko splošnost in izključevalnost presega to, kar je potrebno glede na navedeni cilj, tako da ga v okoliščinah tega primera cour du travail de Mons ne bi smelo uporabiti. To sodišče, ki je moralo preveriti, ali je prijava D. Prete pri službi za zaposlovanje kot iskalka zaposlitve in njena nastanitev v Belgiji po poroki z belgijskim državljanom ustvarila zahtevano povezavo z belgijskim trgom dela, naj bi napačno ugotovilo, da te povezave ni, in D. Prete zavrnilo dodelitev denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev. Nepriзнание te pomoči D. Prete naj ne bi imelo zveze s skrbjo za to, da se preprečijo preselitve, opravljene samo zaradi pridobitve take pomoči, in naj bi kršilo njeno pravico do spoštovanja družinskega življenja in načelo prava Skupnosti, ki od vseh držav članic zahteva, da zagotovijo optimalne pogoje za združitev družine delavca iz Skupnosti.
- 13 V teh okoliščinah je Cour de cassation prekinilo postopek in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
 - „1. Ali členi 12 [ES], 17 [ES], 18 [ES] in po potrebi 39 [ES] nasprotujejo določbi nacionalnega prava, ki tako kot člen 36(1), prvi pododstavek, točka 2(j), [kraljevega odloka] pravico mladega državljana [...] Unije – ki ni delavec v smislu člena 39 [ES], ki je srednješolsko izobraževanje končal v [...] Uniji, vendar ne v izobraževalni ustanovi, ki jo organizira, subvencionira ali priznava ena od skupnosti [Kraljevine] Belgije, in je pridobil bodisi spričevalo, ki ga je izdala ena od skupnosti in iz katerega je razvidna enakovrednost s spričevalom, ki ga izda pristojni organ ene od skupnosti za šolanje v teh belgijskih izobraževalnih ustanovah, bodisi spričevalo, ki omogoča dostop do

visokošolskega izobraževanja – do denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev pogojuje s tem, da se je pred tem vsaj šest let šolal v izobraževalni ustanovi, ki jo organizira, priznava ali subvencionira ena od skupnosti [Kraljevine] Belgije, če je ta pogoj izključujoč in absoluten?

2. Če je odgovor pritrdilen, ali je treba glede na člene 12 [ES], 17 [ES], 18 [ES] in po potrebi 39 [ES] okoliščine, da v prvem vprašanju opisani mladi, ki se ni šest let šolal v belgijski izobraževalni ustanovi, s svojim belgijskim zakoncem prebiva v Belgiji in je kot iskalec zaposlitve prijavljen na belgijskem uradu za zaposlovanje, upoštevati pri presoji njegove povezanosti z belgijskim trgov delu? Koliko je treba upoštevati trajanje prebivanja, zakonske zveze in prijave kot iskalca zaposlitve?“

Vprašanja za predhodno odločanje

- 14 S tema vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člene 12 ES, 17 ES, 18 ES in po potrebi člen 39 ES razlagati tako, da nasprotujejo določbi, kot je obravnavana v postopku v glavni stvari, ki pravico do denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev za mlade, ki iščejo prvo zaposlitev, pogojuje s tem, da se je zainteresirana oseba vsaj šest let šolala v izobraževalni ustanovi države članice gostiteljice, zaradi prevelike izključevalnosti takega pogoja, zlasti ker preprečuje vsakršno možnost dodelitve teh pomoči mladi ženski, državljanki druge države članice, ki se sicer ni šolala v taki ustanovi, vendar se je poročila z državljanom države članice gostiteljice, z njim živi v tej državi in je kot iskalka zaposlitve prijavljena pri uradu za zaposlovanje te države članice. V zvezi s tem želi predložitveno sodišče zlasti izvedeti, ali je treba okoliščine, ki so tako podane v tem položaju, dejansko upoštevati, zato da se preveri obstoj dejanske povezave med zainteresirano osebo in trgov delu države članice gostiteljice.

Uvodne ugotovitve

- 15 Najprej je treba poudariti, da se spor v glavni stvari nanaša na odločbo z dne 11. septembra 2003, s katero je bila zavrnjena prošnja D. Prete za dodelitev denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev od 1. junija 2003.
- 16 Torej so določbe Pogodb, na katere se je treba v tem primeru sklicevati, tiste iz Pogodbe ES v različici po spremembi s Pogodbo iz Nice.
- 17 Treba je tudi poudariti, da predložitveno sodišče v svojih vprašanjih navaja člene 12 ES, 17 ES in 18 ES in po potrebi člen 39 ES.
- 18 Glede tega je najprej treba opozoriti, da se v skladu z ustaljeno sodno prakso člen 12 ES, ki določa splošno načelo prepovedi vsakršne diskriminacije glede na državljanstvo, samostojno uporablja le v primerih, ki jih ureja pravo Unije, za katere pa Pogodba ne določa posebnih pravil prepovedi diskriminacije (glej zlasti sodbe z dne 30. maja 1989 v zadevi Komisija proti Grčiji, 305/87, Recueil, str. 1461, točka 13; z dne 12. maja 1998 v zadevi Gilly, C-336/96, Recueil, str. I-2793, točka 37; z dne 26. novembra 2002 v zadevi Oteiza Olazabal, C-100/01, Recueil, str. I-10981, točka 25, in z dne 15. septembra 2011 v zadevi Schulz-Delzers in Schulz, C-240/10, ZOdl., str. I-8531, točka 29).
- 19 Načelo prepovedi diskriminacije pa je bilo glede prostega gibanja delavcev urejeno s členom 39 ES in akti sekundarne zakonodaje ter zlasti z Uredbo Sveta št. 1612/68 (EGS) z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 15) (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Grčiji, točka 12, in Gilly, točka 38, sodbo z dne 23. marca 2004 v zadevi Collins, C-138/02, Recueil, str. I-2703, točka 55, in zgoraj navedeno sodbo Schulz-Delzers in Schulz, točka 29 in navedena sodna praksa).

20 Tudi člen 18 ES, ki na splošno določa pravico vsakega državljan Unije do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, je v skladu s sodno prakso posebej izražen v členu 39 ES o prostem gibanju delavcev (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Oteiza Olazabal, točka 26; sodbo z dne 11. septembra 2007 v zadevi Hendrix, C-287/05, ZOdl., str. I-6909, točka 61, in zgoraj navedeno sodbo Schulz-Delzers in Schulz, točka 30).

Uporaba člena 39 ES

21 Člen 39(2) ES določa, da prosto gibanje delavcev vključuje odpravo vsakršne diskriminacije na podlagi državljanstva delavcev držav članic v zvezi z zaposlitvijo, plačilom ter drugimi delovnimi in zaposlitvenimi pogoji.

22 Odstavek 3 člena 39 ES državljanom držav članic daje med drugim pravico, da se prosto gibljejo na ozemlju drugih držav članic in da v njih bivajo, zato da si tam iščejo zaposlitev. Tako državljani države članice, ki iščejo zaposlitev v drugi državi članici, spadajo na področje uporabe člena 39 ES, zaradi česar imajo pravico do enakega obravnavanja, določenega v odstavku 2 te določbe (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Collins, točki 56 in 57).

23 Glede tega je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da je treba za opredelitev obsega pravice oseb, ki iščejo zaposlitev, do enakega obravnavanja to načelo razlagati z vidika drugih določb prava Unije, zlasti člena 12 ES (zgoraj navedena sodba Collins, točka 60).

24 Državljeni Unije, ki zakonito prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice, se namreč lahko sklicujejo na člen 12 ES v vseh položajih, ki spadajo na področje uporabe *ratione materiae* prava Unije. Status državljan Unije je namreč zasnovan kot temeljni status državljanov držav članic, kar tistim, ki so v enakem položaju, omogoča, da so pravno enako obravnavani, neodvisno od državljanstva in brez poseganja v izjeme, ki so izrecno določene v zvezi s tem (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Collins, točka 61 in navedena sodna praksa).

25 Glede tega je tako Sodišče navedlo, da ob upoštevanju uvedbe državljanstva Unije in sodne razlage pravice do enakega obravnavanja, ki jo imajo državljani Unije, s področja uporabe člena 39(2) ES, ki je odraz temeljnega načela enakega obravnavanja, ki ga zagotavlja člen 12 ES, ni več mogoče izključiti finančne dajatve, namenjene lažšanju dostopa do zaposlitve na trgu dela države članice (glej zgoraj navedeno sodbo Collins, točka 63, in sodbo z dne 15. septembra 2005 v zadevi Ioannidis, C-258/04, ZOdl., str. I-8275, točka 22).

26 Vendar ni sporno, da je denarna pomoč za čakanje na zaposlitev, določena v nacionalni zakonodaji, ki je predmet obravnave v glavni stvari, socialna dajatev, katere cilj je mladim olajšati prehod z izobraževanja na trg dela (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi D'Hoop, točka 38, in Ioannidis, točka 23).

27 Ravno tako ni sporno, da je bila ob vložitvi vloge za dodelitev te pomoči D. Prete državljanka države članice, ki je po končanem šolanju iskala zaposlitev v drugi državi članici.

28 V teh okoliščinah se zainteresirana stranka upravičeno sklicuje na člen 39 ES, ko zatrjuje, da glede dodelitve denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev ne sme biti diskriminirana na podlagi državljanstva (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Ioannidis, točka 25).

Obstoj različnega obravnavanja

29 V skladu z ustaljeno sodno prakso pravilo o enakem obravnavanju iz člena 39 ES ne prepoveduje le očitne diskriminacije na podlagi državljanstva, ampak tudi vse prikritke oblike diskriminacije, ki z uporabo drugih razlikovalnih meril dejansko povzročijo enak rezultat (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Ioannidis, točka 26 in navedena sodna praksa).

30 Ureditev, ki je predmet obravnave v glavni stvari, uvaja razlikovanje v obravnavanju glede na to, ali lahko mladi, ki iščejo prvo zaposlitev, izkažejo, da so opravili vsaj šest let srednješolskega izobraževanja v belgijski izobraževalni ustanovi.

31 Pogoj, ki se nanaša na nujnost izobraževanja v izobraževalni ustanovi države članice gostiteljice, pa glede na njegovo naravo lažje izpolnijo državljani te države, zaradi česar lahko postavi v slabši položaj v glavnem državljane iz drugih držav članic (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Ioannidis, točka 28).

Utemeljitev različnega obravnavanja

32 Kot je razvidno iz ustaljene sodne prakse Sodišča, je različno obravnavanje, kakor je opisano zgoraj, upravičeno le, če temelji na objektivnih preudarkih, ki niso odvisni od državljanstva zadevnih oseb, in je sorazmerno glede na legitimen cilj nacionalnega prava (glej zlasti zgoraj navedene sodbe D'Hoop, točka 36; Collins, točka 66, in Ioannidis, točka 29).

33 V zvezi s tem in glede denarne pomoči, kot je obravnavana v postopku v glavni stvari, katere cilj je, da se mladim olajša prehod z izobraževanja na trg dela, je Sodišče presodilo, da je za nacionalnega zakonodajalca legitimno, da želi zagotoviti obstoj dejanske povezave med prosilcem za navedeno denarno pomoč in zadevnim geografskim trgom dela (glej zlasti zgoraj navedene sodbe D'Hoop, točka 38; Collins, točki 67 in 69, ter Ioannidis, točka 30).

34 Glede pogoja sorazmernosti je treba opozoriti, da je Sodišče že presodilo, da je edini pogoj glede kraja pridobitve spričevala o končanem srednješolskem izobraževanju, kot je ta iz člena 36(1), prvi pododstavek, točka 2(j), kraljevega odloka, preveč splošen in izključujoč, ker neupravičeno daje prednost elementu, ki ne pomeni nujno stvarne in dejanske stopnje povezave med prosilcem za denarno pomoč za čakanje na prvo zaposlitev in geografskim trgom dela, pri tem pa izključuje vsak drug reprezentativen element. Na podlagi tega je ugotovilo, da ta pogoj presega okvire, ki so potrebni za doseganje zastavljenega cilja (glej zgoraj navedeni sodbi D'Hoop, točka 39, in Ioannidis, točka 31).

35 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je bil sporni pogoj, ki je alternativa pogoju glede kraja pridobitve spričevala in se nanaša na zahtevo po vsaj šestletnem izobraževanju v izobraževalni ustanovi, ki jo organizira, priznava ali subvencionira ena od belgijskih skupnosti, v člen 36(1), prvi pododstavek, točka 2(j), kraljevega odloka vnesen za odpravo tega položaja.

36 V stališčih, predloženih Sodišču, je belgijska vlada navedla, da je cilj spornega pogoja zagotoviti obstoj dejanske povezave med prosilcem za to denarno pomoč in belgijskim trgom dela, in menila, da tak pogoj izpolnjuje zahteve, ki izhajajo iz načela sorazmernosti, pri čemer je v zvezi s tem zatrjevala zlasti, da število let izobraževanja, ki jih ta zahteva, ne presega tega, kar je potrebno, da se ta cilj doseže.

37 V tem primeru pa se ne zdi potrebno, da Sodišče odloči o vprašanju, ali se s tem pogojem zaradi dolžine trajanja izobraževanja, ki se zahteva z njim, morebiti krši načelo sorazmernosti.

38 Kot namreč kažejo okoliščine zadeve v glavni stvari, D. Prete ni opravila nobenega leta izobraževanja v Belgiji, tako da bi ji bila dodelitev denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev zavrnjena, tudi če bi sporni pogoj zahteval, da zainteresirana oseba izkaže, da se je izobraževala v belgijski izobraževalni ustanovi manj kot šest let, ne glede na to, kako dolgo bi bilo to krajše obdobje.

- 39 Zato zadošča, da Sodišče obravnava vprašanje, ali bi morebitna ugotovitev nezdržljivosti nacionalne ureditve, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, s členom 39 ES lahko izhajala iz okoliščine, da ta ureditev s pogojem, ki zahteva izobraževanje v belgijski izobraževalni ustanovi, izključuje upoštevanje okoliščin, ki bi, čeprav niso povezane s krajem izobraževanja, vseeno enako kazale na obstoj dejanske povezave med zainteresirano osebo in zadevnim geografskim trgom dela.
- 40 S tega vidika je treba glede na okoliščine zadeve v glavni stvari opozoriti, da se ta nanaša na državljanko države članice, ki že približno dve leti od poroke z državljanom države članice gostiteljice prebiva v tej državi članici in ki je že šestnajst mesecev prijavljena kot iskalka zaposlitve pri uradu za zaposlovanje te države članice, pri čemer si, kot je razvidno iz spisa, predloženega Sodišču, aktivno prizadeva za to, da bi tam našla zaposlitev.
- 41 Belgijska vlada glede teh različnih vidikov navaja, da sta poroka z državljanom države članice gostiteljice in naknadni prenos bivališča v to državo dogodka zasebnega življenja, ki nimata zveze s trgom dela te države članice. Prijava kot iskalec zaposlitve naj bi bila le upravna formalnost, ki se zlahka izpolni. Zato po mnenju te vlade te okoliščine zlasti glede osebe, ki se kot D. Prete naseli v regiji ob meji z državo članico, v kateri se je izobraževala, kjer bi bila zato po naravi stvari bolj pripravljena za vstop na trg dela, nimajo te posledice, da se zainteresirana oseba lahko usmeri le na trg dela države članice gostiteljice.
- 42 V okviru razdelitve pristojnosti iz člena 267 PDEU je načeloma nacionalno sodišče tisto, ki mora skrbeti za spoštovanje načela sorazmernosti (glej zlasti sodbo z dne 19. marca 2002 v zadevi Lommers, C-476/99, Recueil, str. I-2891, točka 40). V tem kontekstu so nacionalna sodišča pristojna tudi za ugotovitev, ali okoliščine, lastne posameznemu primeru, izkazujejo obstoj dejanske povezave z zadevnim trgom dela (glej v tem smislu sodbo z dne 4. junija 2009 v združenih zadevah Vatsouras in Koupatantze, C-22/08 in C-23/08, ZOdl., str. I-4585, točka 41).
- 43 Vendar je iz sodne prakse Sodišča razvidno tudi, da je to pristojno nacionalnemu sodišču podati vse elemente razlage prava Unije, ki mu lahko omogočijo presojo združljivosti nacionalnega ukrepa s tem pravom zaradi razsoje v zadevi, ki mu je predložena. V tej zadevi je predložitveno sodišče poleg tega navedlo različna natančna vprašanja, na katera je treba odgovoriti (glej v tem smislu zlasti zgoraj navedeno sodbo Lommers, točka 40).
- 44 V teh okoliščinah je treba ugotoviti – brez poseganja v dokončno presojo dejstev, za katero so, kot je bilo opozorjeno, pristojna nacionalna sodišča – da se zdijo okoliščine, kot so opisane v točki 40 te sodbe, kakor je poudaril generalni pravobranilec v točkah 48 in 49 sklepnih predlogov, dejansko take, da omogočajo izkazovanje obstoja dejanske povezave s trgom dela države članice gostiteljice, in to kljub temu, da se zainteresirana oseba ni izobraževala v izobraževalni ustanovi te države članice.
- 45 Glede tega je najprej treba zavrniti argumentacijo belgijske vlade, da je oseba, kot je D. Prete, zlasti zato ker prebiva blizu meje z državo članico, v kateri se je izobraževala, po naravi bolj nagnjena k vstopu na trg dela te države, s katero je zanjo podana navezna okoliščina. Prvič, poudariti je treba, da znanja, ki jih študent pridobi med izobraževanjem, tega na splošno ne veže na posamezni geografski trg dela (glej v tem smislu sodbo z dne 15. marca 2005 v zadevi Bidar, C-209/03, ZOdl., str. I-2119, točka 58). Drugič, treba je ugotoviti, da okoliščine, ki jih belgijska vlada navaja za utemeljitev morebitnega obstoja povezave med zainteresirano osebo in francoskim trgom dela, nikakor ne preprečujejo, da se poleg tega v okoliščinah, kot so obravnavane v postopku v glavni stvari, ustvari taka povezava z belgijskim trgom dela.
- 46 Dalje je treba glede zadnjega vidika opozoriti, da je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da je obstoj dejanske povezave s trgom dela države članice mogoče ugotoviti med drugim takrat, ko zadevna oseba v razumno dolgem obdobju dejansko išče delo v zadevni državi članici (zgoraj navedeni sodbi Collins, točka 70, in Vatsouras in Koupatantze, točka 39).

- 47 Sodišče je prav tako odločilo, da lahko v nekaterih primerih tudi prebivanje v državi članici zagotovi dejansko povezavo s trgom dela države članice gostiteljice, pri tem pa je navedlo, da če je za izpolnitev tega pogoja povezave zahtevano obdobje prebivanja, to ne sme presegati obdobja, ki je potrebno, da se nacionalni organi prepričajo, da zadevna oseba dejansko išče delo na trgu dela države gostiteljice (zgoraj navedena sodba Collins, točka 72).
- 48 Nazadnje, upoštevnosti okoliščine, da se je tožeča stranka v glavni stvari s tem, da je izvrševala svobodo gibanja, ki jo državljanom Unije zagotavlja člen 18 ES, preselila v državo članico gostiteljico, zato da bi si tam po poroki z državljanom te države ustvarila z zakoncem skupno prebivališče, ni mogoče vnaprej zavrniti pri presoji, ali ima D. Prete dejansko povezavo s trgom dela te države članice.
- 49 V tem kontekstu je treba namreč opozoriti, prvič, da je, kot je bilo poudarjeno v točki 25 te sodbe, ob upoštevanju uvedbe državljanstva Unije in sodne razlage pravice do enakega obravnavanja, ki jo imajo državljani Unije, Sodišče presodilo, da s področja uporabe člena 39(2) ES ni več mogoče izključiti finančne dajatve, namenjene lažšanju dostopa do zaposlitve na trgu dela države članice.
- 50 Drugič, elementi, ki izvirajo iz družinskih okoliščin prosilke za denarno pomoč za čakanje na prvo zaposlitev, tudi lahko prispevajo k vzpostavitvi dejanske povezave med prosilcem in držav članico gostiteljico (glej v tem smislu sodbo z dne 21. julija 2011 v zadevi Stewart, C-503/09, ZOdl., str. I-6497, točka 100). V zvezi s tem obstoj močnih vezi, zlasti osebnih, z državo članico gostiteljico, kamor se je zainteresirana oseba preselila po poroki z državljanom te države in kjer običajno prebiva, lahko prispeva k vzpostavitvi trajne povezave med zainteresirano osebo in njeno novo državo članico prebivališča, vključno s trgom dela te države članice (glej v tem smislu sodbo z dne 22. septembra 1988 v zadevi Bergemann, 236/87, Recueil, str. 5125, točke od 20 do 22).
- 51 Iz zgoraj navedenega izhaja, da okoliščine, ki tako opredeljujejo zadevo v glavni stvari, konkretno ponazarjajo, da pogoj, kot je določen v členu 36(1), prvi pododstavek, točka 2(j), kraljevega odloka, s tem, da preprečuje upoštevanje drugih potencialno reprezentativnih elementov dejanske stopnje povezave med prosilcem za denarno pomoč za čakanje na prvo zaposlitev in zadevnim geografskim trgom dela, presega to, kar je potrebno za doseganje cilja, ki mu sledi.
- 52 Glede na vse zgoraj navedene preudarke je treba na zastavljeni vprašanji odgovoriti, da člen 39 ES nasprotuje določbi, kot je obravnavana v postopku v glavni stvari, ki pravico do denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev za mlade, ki iščejo prvo zaposlitev, pogojuje s tem, da se je zainteresirana oseba vsaj šest let šolala v izobraževalni ustanovi države članice gostiteljice, saj ta pogoj preprečuje upoštevanje drugih reprezentativnih elementov, ki bi lahko izkazovali obstoj dejanske povezave med prosilcem za denarno pomoč in zadevnim geografskim trgom dela, in zato presega to, kar je potrebno za doseganje cilja, ki mu sledi ta določba, in sicer zagotovitev obstoja take povezave.

Stroški

- 53 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Člen 39 ES nasprotuje določbi, kot je obravnavana v postopku v glavni stvari, ki pravico do denarne pomoči za čakanje na prvo zaposlitev za mlade, ki iščejo prvo zaposlitev, pogojuje s tem, da se je zainteresirana oseba vsaj šest let šolala v izobraževalni ustanovi države članice gostiteljice, saj ta pogoj preprečuje upoštevanje drugih reprezentativnih elementov, ki bi lahko

izkazovali obstoj dejanske povezave med prosilcem za denarno pomoč in zadevnim geografskim trgom dela, in zato presega to, kar je potrebno za doseganje cilja, ki mu sledi ta določba, in sicer zagotovitev obstoja take povezave.

Podpisi